



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. v právní věci

žalobkyně: **N. Š., nar. X**
bytem X
zastoupena Radovanem Šmídem, zákonným zástupcem
bytem Antala Staška, 2059/80b, 140 00, Praha 4

proti
žalovaná: **Česká správa sociálního zabezpečení,**
se sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. října 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. 10. 2024, č. j. X, a ze dne 19. 6. 2024, č. j. X, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Procesní předchůdkyně žalobkyně paní K. M., nar. X, bytem X (dále též jen „žalobkyně“) se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 16. října 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ustanovení § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“) a § 90 odst. 5 věty první zákona č.

500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno

rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 6. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o X %.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobkyně předně namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřovala zejména v nedostatečném zdůvodnění rozhodnutí a dále v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za podklad napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu. Rovněž byla podle žalobkyně nesprávně aplikována vyhláška č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti, náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“).
3. Žalobkyně měla odůvodnění napadeného rozhodnutí za čistě formální. Napadené rozhodnutí je dle žalobkyně postaveno na tezi, že nejvýznamnější postižení, kterým žalovaná trpí, je X, tedy dle žalované kapitola X (X), položka X (X) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, která stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti X %. Posudkový lékař stanovil míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně na X % a tudíž nevznikl nárok na invalidní důchod. Podle žalobkyně žalovaná své závěry nijak neodůvodnila (např. na základě jakých kritérií a jakými myšlenkovými pochody k takovému závěru dospěla). Podle názoru žalobkyně zásadním nedostatkem odůvodnění výroku napadeného rozhodnutí, a to zejména ve světle skutečnosti, že žalované bylo známo, a to na základě zdravotní dokumentace, kterou měla žalovaná při svém rozhodování k dispozici, jakož i a na základě podaných námitek, že žalobkyně trpí i dalšími zdravotními postiženími. Konkrétně mimo jiné X či X, tedy zdravotním postižením uvedeným v kapitole X. (X), oddíl X (X), položka X (X) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se tamtéž stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti na X % až X %. Takové míře poklesu pracovní schopnosti ovšem odpovídá invalidní důchod X stupně.
4. Žalobkyně dále měla odůvodnění napadeného rozhodnutí za bezpředmětné, jelikož se v něm žalovaná k námitkám žalobkyně nevyjádřila. Žalobkyně v tomto směru odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009–46, podle kterého *„z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být mimo jiné seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené.“* Těmto nárokům podle názoru žalobkyně napadené rozhodnutí ani v nejmenším nedostojí. Žalobkyně se domnívala, že žalovaná rozhodla v neprospěch žalobkyně na základě úřední libovůle, což podle přesvědčení žalobkyně zakládá důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. pro nepřezkoumatelnost, a to včetně vrácení věci žalované k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s.ř.s.

5. Žalobkyně dále namítala, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Domnívala, že zpracovatel posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (jakož i posudkový lékař v prvostupňovém řízení), resp. žalovaná, došli k chybnému závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole X. (X), položce X (X) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, která stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti X %. Posudkový lékař žalované stanovil míru poklesu pracovní schopnosti X %. Dle § 1 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity, jsou procentní míry poklesu pracovní schopnosti podle druhů zdravotního postižení uvedeny v příloze k této vyhlášce. Žalobkyně trpí X či X, které jsou uvedeny v kapitole X (X), oddíl X (X), položka X (X) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti na X % až X %, z důvodu takto vysoké míry poklesu pracovní schopnosti je právě toto zdravotní postižení podle žalobkyně tím, které má nejvýznamnější dopad na pokles její pracovní schopnosti. Žalobkyně dále rozvedla, že žalovaná si tohoto postižení byla plně vědoma, jelikož je zmíněno v posudcích, avšak v napadeném rozhodnutí toto postižení nijak nereflektuje.
6. Dále žalobkyně zpochybnila zařazení svého zdravotního postižení spadajícího do zmíněné kapitoly X (X) položka X (X) této kapitoly tak, jak učinila žalovaná. Žalobkyně se domnívá, že její postižení spadá spíše do kapitoly X. (X) položky X. Žalované bylo známo, že žalobkyně trpí X a X (např. X, X). Žalovaná byla rovněž seznámena s duševním stavem žalobkyně a skutečností, že byla dne X prostřednictvím urgentního příjmu hospitalizována ve X a následujícího dne hospitalizována v X.
7. Dle názoru žalobkyně rovněž není správný závěr posudku Institutu posuzování zdravotního stavu, resp. napadeného rozhodnutí (obdobně ale i prvního posudku a rozhodnutí o invalidním důchodu), že „procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění“. Z obou posudků žalované a z lékařských zpráv předložených žalobkyní vyplývá, že trpí více zdravotními postiženími. Vedle zmíněné jaterní cirhózy trpí mimo jiné i postiženími uvedenými v kapitole X (X), položce X (X). Na podzim roku X došlo u žalobkyně X léčeno X, přičemž žalobkyně byla hospitalizována po dobu X dnů. Na základě výše uvedeného se žalobkyně domnívá, že by mělo dojít ke zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti dle § 3 odst. 1 a 2 vyhlášky, tedy až na X %. Žalobkyně zdůrazňuje, že všechna uvedená zdravotní postižení mají zásadní dopad na její každodenní život a zcela vylučují pracovní uplatnění, jak z hlediska schopnosti žalobkyně práci vykonávat, z hlediska fyzických a psychických možností, „nespolehlivosti“ z důvodu častých a nepředvídatelných vícedenních či vícetýdenních, v nedávné době i víceměsíční hospitalizací, a ambulantních návštěv zdravotnických zařízení apod., tak z hlediska možnosti najít uplatnění na trhu práce z důvodu zmíněných zdravotních postižení.
8. Na okraj žalobkyně uvedla, že závěry uvedené v lékařských posudcích ohledně „nenároku“ žalobkyně na invalidní důchod v důsledku postižení trávicí soustavy jsou též v rozporu s odborným názorem ošetřující lékařky žalobkyně.
9. Žalobkyně závěrem navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a aby soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 5 s.ř.s. vyslovil ve zrušujícím rozsudku právní názor, kterým bude žalovaná v dalším řízení vázána a na základě kterého by měl být žalovanou žalobkyni přiznán nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě zrekapitulovala stručně obsah žalobních námitek a podrobněji průběh správního řízení. Shrnula také platnou právní úpravu, kterou se při svém rozhodování řídila, a uvedla, že je při svém rozhodování vázána odbornými lékařskými posudky, proto za současného stavu setrvala na svém rozhodnutí.
11. Dále žalovaná podrobněji zrekapitulovala podstatný obsah a závěry posudku svého Institutu posuzování zdravotního stavu.
12. Za účelem posouzení invalidity žalobce pak navrhla provést důkaz posudkem Posudkové komise MPSV s tím, že za současného stavu navrhla žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

13. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
14. Prvostupňovým rozhodnutím Česká správa sociálního zabezpečení zamítla žalobkyni žádost o invalidní důchod, neboť podle posudku PSSZ ze dne 17. 6. 2024, z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pracovní schopnost žalobkyně poklesla pouze o X % a žádost žalobkyně byla zamítnuta.
15. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, ve kterých nesouhlasila s posouzením jejího zdravotního stavu posudkovým lékařem, namítala nedostatečné odůvodnění rozhodnutí a dále rozpor skutkového stavu, na jehož základě žalovaná rozhodla, se spisy.
16. O námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím tak, že je zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V řízení o nich nechala žalovaná vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, který vycházel ze zdravotní dokumentace ošetřujícího lékaře a dalších odborných lékařských nálezů. Lékař v posudku o invaliditě žalobkyně v řízení, o jejích námitkách, dospěl k závěru, že žalobkyně není invalidní pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost pouze o X %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole X (X), položce X (X) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, která stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti X %. Posudkový lékař žalobkyně stanovil míru poklesu pracovní schopnosti X %.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.). Soud podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. ve znění účinném od 1. 1. 2026, rozhodl ve věci samé bez jednání, a to jen na základě listinných důkazů, k nimž

měli účastníci možnost se vyjádřit s tím, že žalovaná ve lhůtě dvou týdnů udělila souhlas s takovým projednáním věci a žalobkyně v též lhůtě nevyjádřila svůj nesouhlas.

18. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
19. Podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb. je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
20. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.
21. V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala hlavně skutkové závěry týkající se posouzení jejího zdravotního stavu, k jehož posouzení soud nemá (ani nemůže mít) odborné lékařské znalosti, na nichž takové posouzení závisí. S ohledem na to i s přihlédnutím k důkaznímu návrhu žalované soud nechal vypracovat posudek o invaliditě žalobkyně Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též jako „posudková komise“), která soudu předložila posudek ze dne 7. 1. 2025, evidenční číslo SZ/2024/2543-PH-6 (dále též jako „posudek MPSV“). Posudek MPSV byl vypracován komisí ve složení z předsedkyně komise MUDr. J. B., další lékařky MUDr. M. B. s odborností interní lékařství a tajemnice Bc. et Bc. L. J., DiS.
22. Posudková komise dospěla na základě předložené spisové dokumentace Městského soudu v Praze, dokumentace ČSSZ, předložených lékařských nálezů i vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně jsou sníženy o X % a jedná se tak v případě žalobkyně o invaliditu X stupně podle § 39 odst. 2 písm. X) zákona č. 155/1995., a to od 7. 2. 2024. Posudková komise u žalobkyně shledala jako rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti odpovídající kapitole X (X), oddílu X (X), položce X (X) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje v rozmezí X % - X % s tím, že posudková komise konkrétní míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně určila ve výši X %, tj. spodní hranice stanoveného procentního rozmezí. Oproti posudku, Institutu posuzování zdravotního stavu a námitkového oddělení, hodnotila posudková komise vyšším procentním poklesem pracovní schopnosti žalobkyně, neboť u žalobkyně byl sice zjištěn

X pokračující léčba a X selháními X, nicméně nejednalo se o stavy bez funkčně X poškození funkce orgánů a systému, nýbrž se o stavy s funkčně závažným poškozením funkce orgánů jednalo. Komise proto ve smyslu kapitoly X – obecných posudkových kritérií uvedených v položce X hodnotila dle odpovídající kapitoly X.

23. Požadavky na kvalitativní stránku posudku jsou stanoveny judikaturou Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ze dne 25. 1. 2019 č.j. 8 Ads 138/2017-40 k tomu tento soud uvedl, že: *„Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38).“*
24. V řízení předložený posudek pak splňuje všechny formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity a soud jej vyhodnotil jako úplný, celistvý a přesvědčivý ve smyslu shora citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z uvedeného posudku je zřejmé, na základě, jakých úvah dospěla posudková komise k odlišnému hodnocení zdravotního stavu žalobkyně oproti posudkovým lékařům žalované, kdy posudková komise zhodnotila postižení žalobkyně jako postižení X těžké, částečná adaptace na toto postižení neznamena nabytí průceschopnosti, při které by stav neodpovídal ani invaliditě X stupně. Účastníci řízení pak k obsahu posudku ani ke složení posudkové komise nic nenamítli. V projednávané věci soud tedy nemá žádné pochybnosti o tom, že skutkový stav byl zjištěn řádně a v takovém rozsahu, který nedává prostor pro jakékoli pochybnosti o správnosti posudkových závěrů posudku MPSV, protože se o tyto při svém rozhodování ponejvíce opřel.

VI. Závěr a náklady řízení

25. Z posudku MPSV tak má soud za prokázané, že se u žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí jednalo o invaliditu X stupně. Napadené rozhodnutí bylo tudíž zatíženo vadou spočívající v nesprávném zjištění skutkového stavu, a proto je městský soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil, a to včetně prvostupňového rozhodnutí (§ 78 odst. 3 s.ř.s.), a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaná v dalším řízení vázána právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil. Podle § 78 odst. 6 s. ř. s. platí, že zrušil-li soud rozhodnutí správního orgánu ve věci, v níž sám prováděl dokazování, zahrne správní orgán v dalším řízení tyto důkazy mezi podklady pro nové rozhodnutí.
26. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobkyně žádné náklady řízení neprokázala, a proto jí zdejší soud jejich náhradu nepřiznal, přestože byla v řízení úspěšná.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 20. 3. 2026

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.
samosoudce